

Topic – ਪਾਠ-1 ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੇ ਬਾਲ (ਕਵਿਤਾ)

ਪਾਠ-2 ਰਿਸ਼ੂ ਉਦਾਸ ਹੈ।

ਵਿਆਕਰਨ – ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸੁੱਧ/ਸੁੱਧ

- **No. of days required to complete the topic – 20**

- **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ, ਗੀਟੇ, ਕੈਰਮ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਲੁਡੇ ਆਦਿ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਬੱਚੇ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝਣਗੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਣ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਾੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਤੇਬਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹੋ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬੋਲ ਬੋਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੇ ਬਾਲ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਪਾਠ-2 ਦੀ Reading ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ objective type Question / Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਪਾਠ-2 ਦੇ ਔਕੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ / ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Students will do these activities in class.** ਜਿਵੇਂ:-

ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ:- ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ੇਰਨੀ

ਵਚਨ ਬਦਲੋ :- ਕਿਤਾਬ - ਕਿਤਾਬਾਂ

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-1 ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਕੇਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਮਾੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਤੇਬਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- <https://youtu.be/QAOn60hAB64> (Ling Badlo)
- <https://youtu.be/rLjr-/6/qNM> (Vachan Badlo)
- <https://youtu.be/8GP-Xodf4y8> (Virodhi Shabad)
- <https://youtu.be/TchSHK6qbl> (Ashudh Shudh Shabad)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ Reading improve ਹੋਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts
5. youtube links
6. Charts and flash cards
7. Collaboration

Topic – ਪਾਠ-3 ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ ਪਾਠ-4 ਰੁੱਤਾਂ (ਕਵਿਤਾ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- **No. of days required to complete the topic – 22**

- **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ, ਫਲ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ, ਛਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ **ਰੋਜ਼ਾਨਾ** ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖ ਫਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ, ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-3 ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ, ਪਾਠ-4 ਰੁੱਤਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ Reading ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ objective type Question

Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ 'ਕੀਮਤੀ ਸ਼ਬਕ' ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਐਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ Flash Cards ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ - ਜਿਵੇਂ

1. ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਵਾਲਾ - ਦਰਜੀ

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-3 ਅਤੇ ਪਾਠ-4 'ਰੁੱਤਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਚਿਪਕਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਆਪਣੀ Creativity ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰੁੱਖ ਕੱਟਣੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਮੌਸਮ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਨਾਲ Students ਦੀ knowledge ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and Youtube links ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਦੀ Revision sheets, Practice sheets ਤੇ Assessment sheets ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ Reading improve ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts
5. Youtube links
6. Charts and Flash Cards
7. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

Topic – ਪਾਠ-5 ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਗ (ਕਹਾਣੀ) ਪਾਠ-6 ਸ਼ੈਤਾਨ ਰਾਖਸ਼ (ਕਹਾਣੀ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਆਮ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਅੱਖਰ ਬੋਧ

- **No. of days required to complete the topic – 20**

- **Learning Outcomes**

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਜਾਨਵਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਹਾਥੀ, ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਜਾਨਵਰ ਅਸਲੀ ਵਿਚ ਦੇਖੇ ਹਨ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ **ਰੋਜ਼ਾਨਾ** ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਣਾ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਰੀਆ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਪਰੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

- **Previous Knowledge**

ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ / ਉੱਤਰ ਅਤੇ Back Exercises ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਨੂੰ ਪਾਠ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਜਲਦੀ ਸਮਝਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ Flash Cards ਤੇ Charts ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ Topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ:- ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-5 'ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ' ਪਾਠ-6 'ਸ਼ੈਤਾਨ ਰਾਖਸ਼' ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਟਾਉਣਗੇ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheet ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜੀਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Writing ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Youtube links
5. Charts and Flash Cards
6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

Topic – ਪਾਠ-7 ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵਰਦਾਨ

ਵਿਆਕਰਨ – ਲੇਖ, ਅਰਜ਼ੀ /ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ, ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ।

- **No. of days required to complete the topic – 18**

- **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

1. **Knowledge Objective**

ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਿਹੋ ਭੋਜਨ ਚੰਗਾ ਹੈ।

2. **Understanding objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੇਖ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ Topic ਤੇ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ Writing Skill ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਗੇ।

4. **Skill objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਜੰਕ ਖਾਣੇ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿ ਕਈ ਬਾਰ ਗੰਦਾ-ਮੰਦਾ ਜਾਂ ਬੋਰਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- **Teaching Aids – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.**

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਸਮਝਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ Reading ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ objective type Question/Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Experimental Learning – (Flash-Cards)**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ Flash cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਗੱਤਿਆਂ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਚਿਪਕਾਅ ਕੇ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਸਮਝਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ Topic ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Writing skill improve ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ 'ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਆਪਣੀ creativity ਦਿਖਾਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਈ ਬਾਰ ਗੰਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹਦੀ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਹੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets and Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Charts
3. Watching Videos
4. Reading Books
5. Collaboration